

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. — Manuscrise nu se returnează.
INSERATE se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppeliks, J. Demmer, în Budapesta: A. V. Goldberger, Bekstein Bernat; în București: Agenzia Inceps, Sucursale de România; în Hamburg: Karoly & Liebmann.
Prețurile inserțiilor: o serie gazmond pe o colună 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicație. Publicări mai dese după tariful și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o se ia 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANULU LVIII.

„Gazeta” ieșe în mă-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
la administrațiunea, piața mare.
Tergulul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dănuș în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Ună exemplară 5 or. v. a. sau 15 bani. Atâtă abonamentele cât și inserțiunile suculă a se plăti înainte.

Nr. 29.

Brașov, Mercuri, 8 (20) Februarie

1895.

Archiducele Albrecht.

Brașov, 7 Februarie v. 1895

Primul soldat al Majestații Sale, vitezul mareșal, care, ca și tatăl său odinioară, s'a distins de atâtea ori în bătăliile purtate pentru gloria casei habsburgice, al căreia membru era, învingătorul dela Custozza, archiducele Albrecht, a încetat din viață er în palatul său din Arco, în Tirolul sudic, unde de un șir de ani petrecea iernile.

Scirea acesta atât de durerosă pentru casa domnitoare, pentru armata noastră și pentru monarchia ni-a sosit ier tocmai la încheierea foii. N'a mai putut bătrânul archiduce, care a ajuns etatea înaintată de 78 ani, să reziste bôlei grele ce l'a ajuns.

Cu archiducele Albrecht se duce unul dintre membrii cei mai marcanți și mai meritoși ai casei domnitoare, un credincios și devotat sfătuitor al Monarchului, un mare protector și binefăcător al armatei împărătesci.

Archiducele Albrecht de Austria, fiul cel mai mare al glorioșului archiduce Carol, a jucat un rol însemnat în perioada absolutistă, ce a urmat după revoluțiunea dela 1848. Dela 1851, timp de aproape dece ani, archiducele Albrecht a ocupat postul de guvernor general și comandant al armatei în Ungaria. În calitatea acesta el nu se bucura de simpatiile Maghiarilor, cărora le era pre energetic și sever. Mai târziu, după războiul din Italia și Boemia dela 1866, s'a împăcat în cele din urmă și archiducele Albrecht cu nouele schim-

bări dualiste, der contimporanii săi spun, că a rămas foarte îngrijat de aceste schimbări temându-se mai ales de urmările rele, ce le-ar pute avea pentru unitatea armatei.

Negreșit, că numai din cauza acesta archiducele Albrecht trecea la Unguri ca șef al așa numitei „partide militare”, care era acusată, că stă în serviciul „camarillei”, ba că este, cu statul său major de generali croați și boeni, însăși „camarilla”. Aceste invinuri i se făceau cu nedrept bătrânului archiduce, precum s'a dovedit mai târziu și numai aceea a rămas necontestabilă, că era cu trup și suflet pentru unitatea armatei și astfel un contrar hotărât al tuturor aspirațiilor naționale față cu ea. Era renumit însă archiducele, ca om drept, și astfel armata are să-i mulțămescă multe și în ceea ce privește tractarea egală și umană în sinul ei, fără deosebire de naționalitate.

Mari și neperitoare merite și-a câștigat repositul archiduce pentru armată ca președinte al comisiei reorganizătoare, instituită după războiul dela 1866 și mai târziu ca inspector general al armatei, în care calitate a funcționat activ până în ultimele momente ale vieții sale. Generoșele fundații, ce le-a făcut pentru ficele de oficeri și pentru ajutorarea oficerilor lipsiți, au contribuit și mai mult de a-i câștiga simpatiile armatei.

Era foarte venerat archiducele Albrecht mai ales de către acele regimente, pe cari le-a condus pe câmpul de război dela medă-și în 1866, și cu cari a reportat glorioșă învingere dela Custozza. Intre aceste erau însă în partea cea mai mare regimentele române, bine cunoscute pentru vitejia lor în războiele monarchiei.

Pe la începutul anilor 80 când

archiducele-mareșal Albrecht se afla într-un oraș din sudul Ungariei, ca să inspecteze trupele de acolo, veni vorba, la o masă, ce s'a dat în onora lui, și de bravura, ce au dovedit o dorobanții romani la Grivița. Archiducele dișe, că pe de-nul acesta vitejia nu-l surprinde, căci trebuia să-și gândescă „că și Românii de dincolo vor fi totu așa de buni soldați ca și Românii noștri”.

La acesta îi răspunse unul din mesenii romani: „Românii noștri dătoresc multă recunoștință Înălțimei Vostre pentru frumosul testimoniu, ce a-ți bine-voit a li-lu da”.

„Românii nu-mi dătoresc mie nimic” — replică Archiducele — „der eu le dătoresc lor multă recunoștință, căci dacă nu erau Românii la Custozza, nu știu de cum s'ar fi decis sorti războiului”.

Ca om drept ce era, trebuie că adeseori se va fi minunat bătrânul archiduce, vedându cum acești „buni soldați” erau tractați consecuent în partea de dincoace a monarchiei ca „rei cetățeni”. De sigur, că „primul soldat al Majestații Sale” nu va fi putut nici odată să înțelegă cum acești omeni, cari erau așa de buni și credincioși soldați ai împărăției în timp de război, puteau să trecă ca cetățeni atât de rei și necredincioși în timp de pace.

Multe enigme de aceste vor fi turburat adeseori liniștea gândirii archiducelui Albrecht, a căruia ideal era devisa „viribus unitis”.

La doliul, cel îmbracă ași înalta casă domnitoare, se asociază doliul armatei noastre, care a adorat vitezul și generosul său mareșal, precum și doliul întregii monarchii, care pierde într-insul pe cel mai harnic dintre beliducii săi de ași.

Din biografia Archiducelui Albrecht.

Albrecht Frederic Rudolf, archiduce de Austria, cel mai bătrân fiu al archiducelui Carol, s'a născut la 3 August 1817. În anul 1830 a fost numit colonel, er în 1840 general. La 1843 a înaintat la rangul de locotenent-mareșal, și în 1845 a fost numit comandant general în ambele Austrii, precum și în Salzburg. La anul 1848, fiind învinuit, că a folosit armele contra poporului, Albrecht își depuse demnitatea și merse ca voluntar în armata lui Radetzky la Italia, unde se distinse cu deosebire în lupta dela Santa Lucia. Indată după aceea obțin el o comandă la corpul Feldzeug-meisterului d'Aspre și luptă cu vitejia la Gravelona, Mortara, și mai ales la Novara, unde divisiunea lui ținu în șac pe inamicul preponderant până atunci, când sosiră trupele austriace.

După finirea campaniei, Albrecht fu numit comandant suprem al corpului 3 de armată din Boemia și comandant al fortăreței confederative Mogunz (Mainz), er la 1851 i-se incredință postul însemnat al unui guvernor general în Ungaria. Aci însă avu o poziție foarte dificilă, deore-ce de-oparte Maghiarii se plâneau, că nu le satisface aspirațiilor lor naționale, de altă parte însă curtea dișe, că el le face Maghiarilor prea multe concesii; stricându-se astfel și cu o parte și cu alta, archiducele Albrecht părăsi acest post la 1860, când se fini cu regimul absolutist în Ungaria. Dela 1860—61 a fost comandant al corpului 8 de armată în Vicenza, și ca atare fu numit Feldzeug-Meister, er la 1863 mareșal campestru.

În resbelul dela 1866 Albrecht comandă trupele din Italia, raportă la 24 Iunie învingerea dela Custozza, și după desastrul dela Königgrätz fu incredințat, în locul lui Benedick, cu comanda supremă contra Prusilor; der pregătirile sale pentru continuarea resbelului se intrerupseră prin armistițiu.

După finirea resbelului dela 1866,

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

(Reproducerea oprită.)

Din anii 1848—49.

Memorii, de Vasile Moldovanu.

(20)

(Urmare).

XVII. Refugiarea mea la Urban. Luptele dela St. Ioan și Reghin.

După-ce, cum am amintit la alt loc, am trecut cu omenii mei Mureșul la Chirileu, am luat o pe Câmpia cu tribul Iacob Olteanu și cu alții, cu intențiunea de a merge la Urban la Năsăud, ca să operăm împreună. Într-o curte domnescă din Câmpia am aflat nise ciacauă husăresci roși, și unii dintre noi le-am pus în cap. Drumul ne era deschis, puteam merge nesupărați de dușman. Jale și tristețe ne cuprindea, când vedeam, pe unde mergeam, sate prefăcute în cenușă, cele neare erau părăsite și pustii, chiar ni animale domestice nu puteai vedea și ași în cele mai multe locuri, ci numai câte-un corb croncănind în aer, ca și când ar deplânge și el atâtea desastre, atâtea ruine.

Ajungându în comuna săsescă Iad și vedându-ne Sași cu ciacauă husăresci, ni-au pus în captivitate, gândindu, că suntem de-ai lui Kossuth și Berzenczey. Der curându am fost eliberați prin Urban.

Urban și omenii lui ne-au primit cu mare drag și cu multă bucurie. Noi îi făceam servicii escelente, mai ales prin informații despre starea lucrurilor în părțile Târnavelor și Mureșului. Afară de acesta el privea în mine un devotat comiliton și-mi cerea sfaturile mele, de câte ori se hotăria pentru vre-o acțiune mai grea și mai complicată. Urban luase comanda regimentului românesc II. de graniță, după-ce colonelul Iovici se retrase. El era vice-colonel și reintorse dela Viena în Septemvre.

Inrolându-și numai puțin feciori, căci n'avea bani și montură trebuincioasă, eși în 15 Octomvre dintre munți, către Reghin, ca să pună în respect bandele de „önkéntes”-i dela Clușiu, cari sevărsiau multe fapte de barbarie și măcel înfricoșat.

După câtă imi aduc aminte, armata Săcuior numără peste 16 mii, așezați în regiunea muntosă a Reghinului. Noi n'a-

veam până în 25 Octomvre, decât abia 3000 de omeni înarmați, care cu ce a putut, și abia în ora din urmă avurăm 5 tunuri. Eu aveam sub comanda mea 2 companii și două tunulețe. Până în 30 Octomvre, trupele secuesci nu s'au repețit la lupte mai seriose. Noi nici că le cunoseam puterea, poziția și terenul de acțiune. În ziua următoare (31 Octomvrie) însă, avangarda românească, compusă dintr-o companie de granițeri și din câte-va sute de lănceri, a fost atacată la Ghernesig și Șarpatoc de către Săci și pusă pe fugă. Mai de către amei primim scirea, că de către Tergul-Mureșului se arată venind o ceta mare către St. Ioana. S'a dat numai decăt alarmă.

Eu eram călare pe un cal mare și frumos, ager la mers. Eram îmbrăcat cu un chepeneg milităresc și Urban mă învățase să ținu capul calului tot în sus ridicat, er eu să mă plec după gramașii lui, că de s'ar întâmpla să vină glonțe asupra-mi, voru nimeri calul, er eu tot mai pot scapa.

Mă aflam în St. Ioana cu cele două companii, când grosul trupelor lui Urban din Reghin au fost alarmate, ba

insu-și el o luă în galop către noi, în fruntea unui escadron de cavalerie. Noi tocmai ne puneam companiile în ordine de bătăi, er satul și delul erau ocupate de Săci. Numai acum vedu Urban, că are în fața lui un inamic puternic. După-ce sosiră din Reghin trupele, s'au postat numai decăt în linia de foc. În centru erau granițerii romani, er de cele două aripi se așeză lănceri strinși de prin satele din apropiere; în rezervă se afla călărima.

Colonele noastre de bătăi erau neînsemnate, der ori-cum erau, totu-și ele au făcut un marș forțat până dincolo de sat, care a rămas dela stanga. Prin șanțuri erau ascunși, ca urși în visuni, „önkéntes”-i unguri, cari descărcă armele pe furiș usupra lăncerilor neaperați din nici o parte. Eram și eu între ei. Omenii noștri, vedându-se de-odată fără de veste svriliți cu glonțe din direcțiun, unde nu se vedea inamicul, a intrat spaima în ei, și cu toate silințele, ce ne dam a-i opri dela fugă, totuși nu se putură stăpăni, au ajuns în disordine și se aruncă asupra batalionului de granițeri, care mergea alături și care, adus fiind și el în disordine, a în-

pus în fruntea comisiunii de reorganizare și numită *inspectoră generală* al armatei, care demnitate o ocupă până la moarte, venerabilul arhiduce își câștigă mari merite pentru reorganizarea armatei austriece. Ingrijirea lui pentru armată se manifestă prin înființarea mai multor *fundății*, parte pentru fetele ofițerilor lipsite de mijloce, parte pentru ofițeri lipsiți (Albrecht-Fond).

Ca scriitor militar păși el mai întâi în 1868 cu tractatul: „*Cum se fă reorganizată armata Austriei?*” și la 1869 scris un tractat despre „*Responsabilitatea în război*”.

Albrecht este și unul dintre *marii posesori și industriali* ai monarhiei. Posesiunile sale, renumite prin varietatea naturii și a produselor, cuprind bunurile dela *Tesch* și *Saybusch*, situate în Silesia austriacă și în Galiția vestică, apoi bunul dela *Altenburg* dintre lacul Neusidler și dintre Schütt, bunul *Bellye* între Dunăre și Drava, bunul *Villány* în Ungaria de sud, și în fine bunurile mai mici dela *Scelowitz* în Moravia — toate împreună un teritoriu de 2070 kilometri pătrați sau 36 mii de hectare.

În palatul său din Viena se află o colecție foarte prețioasă de tablouri și desene ale măștrilor renumiți, numită „*Albertina*”.

Arhiducele Albrecht a fost căsătorit dela 1844 cu *Hildegard*, fiica regelui Ludovic I de Bavaria. Soția îi muri la 2 Aprilie 1864. Fiica lui cea mai bătrână, *Maria Teresia*, e căsătorită dela 18 Ianuarie 1865 cu ducele Filip de Württembergia, și cea mai tânără, *Matilda*, avu nefericirea de a muri în 1867, în urma ranelor de arsură, ce i se ceasură luându-i haina foc.

Dela Asociațiunea Transilvană.

Sibiu, 15 Febr.

(Raport special al „Gaz. Trans.”)

Comitetul Asociațiunii Transilvane s'a întrunit în 7 l. c. la o ședință lunară ordinară. Președintele Asociațiunii, D-lu canonic și vicerul metropolitan, *I. M. Moldovanu*, în vederea importanței obiectelor, ce comitetul a avut să le delibereze în această ședință, a venit anume la Sibiu, pentru a-l conduce în persoană.

Despre decursul ședinței vin a Vă da următorul raport:

Primul obiect la ordinea zilei a fost raportul comisiunii esmise în afacerea „*Enciclopedia române*”, despre care s'a vorbit deja în această foie. Comisiunea, prin referentul său, D-lu *Z. Boiu*, a propus, și comitetul a decis în unanimitate, edarea acestei publicațiuni atât de importante, de care membrii comitetului lăgă cele mai bune speranțe. Cu conducerea lucrării s'a însărcinat membrul comitetului, D-lu *Dr. C. Diaconovich*, care a colaborat

la publicațiunii enciclopedice germane și astfel este deja vărsat pe acest teren. Luându-se, în fine, mai multe decizii cu privire la modalitățile editării, prin care Asociațiunea nu va lua nici un risc material, s'a decis a publica în diarele românești un apel, prin care publicul român va fi rugat a da acestei întreprinderi tot concursul posibil.

Cu același viu interes, care s'a manifestat la deliberarea acestui obiect, a fost dezbătut și raportul *despărțământului Orăștie*, despre adunarea generală ținută la 9 Ianuarie în comuna *Vinerea*.

Inteligența română din Orăștie și jur, de când și-a constituit un despărțământ de sine stătător, a documentat neîntrerupt un interes viu pentru cauza Asociațiunii. Astfel și cu ocaziunea acestei adunări generale, a îmbrățișat vechia noastră instituțiune culturală cu multă căldură. După un răstas într-o memoria membrilor răposați din *Vinerea*, D. Ioan *Moța* a citit o interesantă disertațiune despre „*Însămănata meseriilor la poporul român*”, apoi s'au împărțit 50 de cărți între poporul din loc, s'a scris concursul la 2 ajutoare de 25 fl. pentru învățării meseriași și s'a încasat dela membrii vechi și noi suma considerabilă de 511 fl. 50 cr. Institutul „*Ardelana*” s'a înscris ca membru fondator cu taxa de 200 fl., și D-nii *Dr. Silv. Moldovanu* și *Dr. Aurel Munteanu*, ambii avocați în Orăștie, ca membri pe viață, cu taxa de 100 fl. — Ca delegați pentru adunarea generală a Asociațiunii s'au ales D-nii: *Dr. I. Mihu*, *Dr. Silv. Moldovanu* și *Laurian Beroianu*. La reconstituirea comitetului D-lu *Dr. I. Mihu* a fost ales director. Proxima adunare generală a despărțământului se va ține în comuna *Șibot*.

D-lu *Part. Cosma* raportează, că s'a introdus *conductul de apă* în casa Asociațiunii și în școala de fete cu internat, și că *D-sa a achitată speșele introducerii în suma de fl. 728.67 dintr-o colecție*. Comitetul și-a exprimat via multă mîndrie pentru această nouă binefacere a binementatului și generosului amic al școlii de fete.

Cassarul Asociațiunii, D-lu *L. Simionescu*, își transpune rațiunile, cu a căroro revedere se încredințează o comisiune din 3 membri.

Cassarul raportează totă-odată, că dela *despărțământul Blașiu* au sosit taxe de membri în suma de fl. 111.60, că în *cartalul IV. 1894* au încurs, sub acest titlu, fl. 433.50 și că preste tot membrii Asociațiunii s'au sporit și că sumele solvite de aceștia cu taxe cresc din an în an, în mod îmbucurător. În legătură cu acest raport D-lu *secr. I. Z. Boiu* cere, ca „*Transilvania*”, care până acum s'a tipărit în 900 exemplare, cu începere dela Nr. 1. din 1895 să se tipărească în 1200 exemplare, de ore-ce din cauza înmulțirii membrilor,

numărul de până acum a devenit insuficient. Comitetul decide în sensul acestei propuneri.

Se raportează mai departe, că tomul al II. al scrierii D-lui cavaler *Ioan de Puscariu* despre *familii nobile române* a apărut, și prin acesta opul întreg s'a terminat.

Se decide *tipărirea* scrierii premiate „*Higienea copilului*” în 3000, și a *ca'alogului bibliotecii* în 500 exemplare.

În fine se aprobă rațiunile școlii de fete și se ia spre scoare protocolul conferinței corpului ei didactic; se scrie concurs pentru 2 ajutoare pentru învățării de meseriași din subvențiunea societății „*Transilvania*” din București și se asemenează mai multe conturi aflate în regulă.

Cererea despărțământului *Mediașu*, de a-l lăsa la liberă dispozițiune fondul de rezervă de fl. 103, înființat din taxe de membri, fiind în contradicție cu statutele, nu se poate admite.

Restul obiectelor dela ordinea zilei se va delibera într-o a doua ședință, ce se va convoca încă în luna Februarie, de ore-ce astă-dată timpul a fost pre înaintat pentru a pute continua ședința.

X.

SCRIRILE ZILEI.

7 (19) Februarie.

Dela curtea română. Cetim în „*Monitorul Oficial*”: În seara de Sâmbătă, 28 ale curente, MM. LL. Regele și Regina, împreună cu AA. LL. RR. Principele și Prințesa României, au binevoit a onora cu prezența lor balul dat în sala teatrului național de către societatea de binefacere „*Regina Elisabeta*”, pusă sub înaltul patronaj al M. S. Reginei. La intrare în sală, Augustii Soverani și Altețele Lor Regale au fost întâmpinați: de Principele D. Ghica, președintele societății, care oferă M. S. Reginei un buchet de flori; și de D-na Maria Ghica oferă de asemenea un buchet de flori A. S. R. Prințesei; apoi de D-nii miniștri cu domnele și de comitetul organizator al balului.

—o—

În afacerea șicanelor postale. Aflăm, că Duminecă a sosit în Brașov secretarul legațiunii austro-ungare din București d-lu *Nalecz Grabowski* și că a avut însărcinarea de a lua anumite informațiuni dela posta de aici. Se crede, că venirea lui stă în legătură cu afacerea șicanelor postale, despre care a fost interpellat d-lu V. A. Urechă pe ministru de externe român în senat.

—o—

Érași o condamnare. Din Deșu i-se telegrafiază „*Tribunei*”, că tribunalul de acolo a condamnat pe preotul român *Constantin Iuga* la o lună închisoare de stat și 100 fl. amendă, pe basa unui pretins

delict de agitațiune. — Au turbat formă „*patrioții*”.

—o—

Petrecerea cu dansu, ce s'a dat de *Reuniunea femeilor române* din loc Sâmbăta trecută în sala Otelului Central, a fostă prea frumoasă și bine reușită, d'ar avută atâtă caracterul unei petreceri democratice românești, cum se părea la început, că a intenționat comitetul, ci mai mult caracterul unui bal elegant, după turnura modernă. Publicu frumos și destul de numeros. Au venit oșpeți și din depărtare, precum dela Arad, Orăștie, Sibiu și acești oșpeți, precum și cei veniți din Predeal, credem, că s'au îndepărtat forta mulțumii. Și corpul ofițeresc a fost bine reprezentat, în frunte cu d-lu general de brigadă *Kertschek* împreună cu soția d-sale. Dintre notabilitățile străine civile ale orașului vedăram pe d-lu fișpan *Mihail de Maurer*, pe d-lu capitan de poliție *Hiemesch* și pe d-lu protonotar *Panczel*. Danastorii au întrecut de astădată la număr pe dansători, și așa dansul a fost, mai ales pentru aceste din urmă, forta animată. S'au dansat între altele și „*Romana*”, „*Lancier*” și unu *Quadrille-Cotillon*, la care s'au împărțit mici și frumoșele buchete de flori naturale la dame, și la bărbați decorați de Cotillon. Reușita balului este a se atribui în mare parte zelozilor arangeatori. Sperăm că și venitul curat, care se va alătura la fondul pentru ajutorarea orfanilor, să fiă câtă mai îmbucurător. Și ar fi forta de dorit, decă în viitor s'ar avă totă mai mult în vedere și s'ar pune totă mai mare greutate pe o reușită materială strălucită, decă pe splendida întâmpinare a balului, care nouă Românilor nu ne aduce mari folose.

—o—

Reformele „liberale”. După informațiunile lui „*Bud. Tud.*”, cele două proiecte bisericesti rămase se vor dezbate în camera magnaților la 4 Martie. Este sigur, și ce numita oficioasă, că cu singura schimbare, ca asupra raporturilor celor ce trec la altă confesiune să dispună ordonanța ministerială, proiectele vor fi votate. Până când aceste proiecte nu vor fi votate, vorbă de fuziune nu pte fi.

—o—

Poduri de feru în România. Ministrul lucrărilor publice române a depus în camera un proiect de lege, prin care cere un credit de 1,920,000 franci, pentru construirea și terminarea podurilor de peste Jiu, Oltețu, Peșoana, Bernat, Pereschio, Crasna și Horvieta. Acest credit se va acoperi din economiile, ce s'au realizat din alte lucrări și care se urocă la aceeași cifră de 1,920,000 franci.

—o—

Din incidentul morții arhiducelui Albrecht, la primăria și la toate clădirile publice din Brașov s'a arborat stegul negru.

ceput să fugă și să se reschire, ca și lăncerii.

Chepenegul meu fu găurit de glonțe în vre-o 9—10 locuri, d'ar nici unu nu m'a atins, decă am căpătat o mică rană la genunchiul piciorului stâng. Dintre ai noștri au cădută doi ofițeri și vre-o 40 de feciori.

Cătră seară am ajuns în fața orașului Reghin și am staționat aici sub acoperământul lui Dumneșu. Încă peste noapte o mare parte din lănceri dispăruse pe la casele lor, căci nu mai scia nime, ce va aduce ziua de mâine, și Urbanu era grozav de înfrățit. El însuși vedend, că nu pte sta față în față c'unu dușman de 5—6 ori mai mare, a recomandat senatului orășenesc din Reghin, să se dimiță la împăciuire cu dușmanul, ca orașul să fiă cruțat de jaf și de ruină.

Se scie însă, că ce s'a întâmplat cu Reghinul. Deși în prețul împăciuirii *Berzenczey* a primit dela oraș mai multe decă de mii de florini, totuși Săcui lui, se toși de jaf și de omor, au dat foc orașului în dimineața de 2 Noemvre, ca locuitorii să fugă, și ei să pte jefui. Cei ce cutezară să-și apere averile, au plătit în-

drăsnela lor cu viața; așa au fost uciși în mod înfrățitor o mare mulțime de bărbați, femei, copii și omeni bătrani neputincioși.

Dela Reghin Urbanu s'a tras în 1 Noemvre cătră Clușiu.

XVIII. Din Noemvre 1848 până la refugiarea în Munții apuseni, în Martie 1849.

După-ce Urbanu pierduse lupta dela St-Ioana și a pornit cătră Clușiu, eu am luat cătră Câmpia. Pe Câmpia insurgenții ungru încă străbătuseră adencu până la Iernut. Ajungend și eu în Iernut, am trecut Mureșul peste gatul dela mără, și de-aceia am luat cătră Blașiu. Aici nu am ședut mult, și prin 20 Noemvre m'am dus la Cetatea-de-Baltă. În 27 Noemvre s'a făcut în Cetatea-de-Baltă restaurarea comitatensă. Se numise în postul de fișpan un ofițer în pensiune cu numele *Crommer*.

Aici în Cetatea-de-Baltă mi-am formată érași un lagăr puternic, aici era și protopopul de-atunc al Mediașului, *Stefan Moldovanu* (ađi canonic în Lugoș) și popa săsesc *Roth* din Moșna. Mă stabilisem aici sub un turn, și d-nii cei-

lalți erau în etagiu. Mulți dintre logărenii mei erau înarmați cu puscă împărătesc și totă noaptea și ziua era un frământ și un huetu continu. Lagărul acesta mi-lu formasem din omeni adunați mai din totă prefectura, mai mulți însă erau de pe școlul Târnavii mici și de cătră Mediaș. Din când în când mă mai strămutam cu câte-un despărțământ și în Bobohalma, și ca d-nii dela administrația din Cetatea-de-Baltă să fiă mai siguri, le-am pus la dispozițiune o gardă înarmată aproape numai cu puscă împărătesc. În Bobohalma am stat însu-mi până la Crăciun în curțile lui Zeyk, și după Crăciun m'am mutat érași în Cetatea-de-Baltă.

A treia zi de Crăciun seara la cină protopopul *Gabriel Fogarasi* încep să spună, că în zilele trecute ar fi vedit în Tergul-Mureșului nisce Ungureni cu ismene largi, care ar avă de gând să năvălesc asupra imperialilor. Numai atăta a trebuit, ca *Crommer* să sară în sus și să-mi dică:

— Domnule prefectu, pe acestu domn să-l arestezi numai decătu!

Spunend-mi aceste la urechi și în taină, eu invitandu-l la o parte, i-am răspuns:

— Domnule, fă bine și mă crută; Fogarasi e protopopul meu, și eu sunt teolog; nu m'as face bucuros de ură cu densus.

Intră-aceste *Crommer* chemă pe vice-prefectul Lăscudeanu și-i demandă să-l aresteze, apoi pe tribunul *Alexandru Popovici* din St.-Paulu l'a însărcinat, ca nu mai decătu să-și ia doi omeni și să mergă călări la Vașarheu, ca să sciricească, de sunt adevărate spusele lui Fogarasi. Eu vedend acestea, m'am retras.

Între Cetatea-de-Baltă și Vașarheu este o distanță destul de mare. Omenii espresi trimiși de *Crommer*, totuși s'au întors cam pe la 12 ore noaptea. Ei adevă au mers până în Șomfalău ori Adămuș, și au cumpărat o pipă cu țevă strîmbă de lemn și la întorcere au dist, că au fost în Vașarheu, ceea ce dovedesce și pipa, d'ar pe-acolo nici vorbă de lucruri despre care a povestit Fogarasi. Minciuna s'a primită, și bietul Fogarasi, încercat pe-o sană cu bivoli și pe-un frig cumpălit, a fost espedat la Mediaș și dela acolo la Sibiu.

(Va urma).

Limba rusescă în armata germană. Inspectorul general al institutelor militare din Germania a hotărât, ca începând de la Pasca 1895, limba rusescă să fie introdusă, ca obiect de instrucțiune, paralel cu cea engleză, în toate clasele școlilor militare germane. Astfel la esamenle finale, ca deții vor fi examinați și din rusescă, și din engleză.

—o—

Doliu la curtea Sultanului. Curtea împăratului Turciei se află în mare doliu, de-orece Marția trecută muri prima damă a haremului împărătescu, Basch Kadine. Ea a fost favorita Sultanului și mama prinților, cari stau mai aproape de tron.

—o—

Din Basarabia se anunță, că guvernul rusescu, printr'unu ucasu specialu, a instituit unu oficiu de censure, prin care voru avu se trecu toate manualele de școlă și opurile literare românesce.

—o—

Cunună. D-lu Nicolae Făgărașu și d-na Elena I. Micșunescu s'au cununat la Bacău eri, în 5 (17) Febr. — Felicitările noastre!

—o—

Tinerii români din Lugoșu invită la petrecerea împreună cu concertu și producțiã teatrală, ce se va da Sâmbăta în 11 (23) Fauru) 1895 în localitățile otelului „Concordia”. Inceputul la 7^{1/2} ore sera. Intraea: de persoană 1 fl., de familiã 2 fl. 50 cr. Venitul curat e destinat pentru scopuri filantropice.

Programu: 1) Fr. Liszt: Zigeuner-Polca, executată de pianu de d-na Teodora Ignea; 2) „Pacienta”, comediã într'unu actu localizată de V. V. Personele reprezentate prin: d-lu Adrianu Nedelco, d-șora Letiția Tempea, d-lu dr. Simionu Tămașu, d-șora Alesandrina Ianculescu, d-șora Măriora Jurca, d-șora Laura Vladu și d-lu George Adam. 3) F. Mendelssohn-Bartholdy: Lieder ohne Worte, nr. 3. și 4. executate pe pianu și Harmonium de d-nele Cornelia Brediceanu și Elena Dobrinu. 4) Tablouru: a) Ursitóre. b) Poetul visându.

Legea minelor.

(Fine).

Ca să mai rămânem într'o ast-fel de stare, nu mai este cu putință; sërăcia ne bate la ușe; cu singurã plugăria nu mai putem îndestula trebuințele noastre economice, nici ține pieptu concurenței, ce-și dau grânele pe piețele cele mari ale Europei. Trebuie cu unu minutu mai înainte să căutăm alte isvóre de inavățire națională, să deschidem alte drumuri muncii populației noastre, să așternem adevăratele temelii ale industriei noastre, procurându-i mijloce absolute trebuincioase pentru a ei propășire.

Intre aceste mijloce materia primă și combustibilul sunt pe primul plan, prin urmare câtă să provocăm explorarea și exploatarea avuțiilor noastre minerale, de care până aci n'am scitutu să profităm, din care cauză suntem dajnici străinătăței pe fi-care anu cu câte 30—40 milioane lei pentru nisce producțiuni ce le lăsăm nepăsători, ca să dormă în adăncimea pământului.

Dér cum putem provoca și înlesni explorarea avuțiilor noastre minerale? N'avem decât să vedem, ce au făcutu celelalte state, unde industria minieră este atât de înfloritore.

Să luăm, bună-óră, Franția și Belgia. E destul să comparăm starea actuală a minelor și usinelor din aceste două țeri cu aceea, în care ele începeau, când nu erau supuse unui regim regulat, stabilit prin legea din 1810. Acastă lege, așa de prevăditore și înțeleptă, a datu ródemiraculoase și într'unu timpu foarte repede. Abia unu deceniu trecuse dela punerea ei în lucrare, și statistica constată, că Franția a încetat de a mai fi tributară străinului pentru materii, ce fusese până atunci silita, ca să cumpere dela densul, economisându astfel pe fi-care anu numai pentru fieru o sumă de 1.400.000 franci și pentru aramă suma de 1.300.000 franci.

Acastă situațiune avantagiósă a crescutu pe fi-care și în amândou țerile, grația îmbunătățirilor, ce s'au adus legislației unei miniere. Esemplele cu alte state amu putu să le înmulțim și să dovedim, că până și poporul cel mai puțin industrial din lume, poporul turcu, ne-a apucat înaintea, posedându de multu o legislațiune minerală, care a permisu exploatarea sistematică a minereurilor sale.

Este, deci, de netăgăduit, că nu putem aștepta o dezvoltare a industriei miniere în țera noastră fără o lege a minelor, care decă ar fi s'o mai amânăm, amu da dovada unei indiferențe pentru interesele noastre economice, pentru creațiunea industriei naționale, unei indiferențe, ce nu și-ar găsi păreche în lume.

Și atât de simțitore este această lipsă, că vedem, în totu cursul acestui secolu, că se facu diferite încercări pentru a regula pe cale legislativă cestiunea minelor din țera noastră, începându cu codicele Calimach și regulamentele organice și sfirșindu cu cele patru proiecte de legi, prezentate succesiv Camerelor legiuitoare: de d-lu Ioan Cantacuzino în 1870 de d-lu N. Cretzulescu în 1873; de d-lu Dabija în 1881 și din inițiativă parlamentară în 1886.

Aceste proiecte, deși declarate „urgente”, au rămasu însă până astăzi inomolite în arhivele Camerei și Senatului, cu toate că codicele civilu, prin art. 489, prevedea o asemenea lege, ér Constituțiunea prescrie la art. 131: „a se face în cel mai scurtu timpu”, între alte legi speciale, și aceea „asupra exploatarei minelor”.

Se împlinesc aproape 30 ani și legea ce se cerea „în cel mai scurtu timpu”, n'a devenitu încă o realitate. Va fi o datorie de onore, de constituționalism și de adevărată iubire de țera din partea partidului conservatoru, decă va isbuti să îndestreze țera cu o lege, pe care o reclamă încă din 1866 pactul nostru fundamentalu.

Iacă, de ce, d-lor senatori, proiectul de lege alu minelor, de care ne ocupăm, este bine venit și-lu putem considera, ca o mare operă, ca cel mai importantu proiectu din câte au fostu până acum depuse de guvern.

Cestiunea națională în Senatul român.

Discursul dlui D. A. Sturdza, ținutu în ședința dela 10 (22) Dec. 1894.

(Urmare.)

Pentru țera cestiunea națională este cea mai mare, pentru-că suferințele actuale ale Românilor de dincolo ne aduc aminte de suferințele noastre trecute; căci și la noi au nisuițe de a ne desființa ca Români, de a transforma Țera-Românescă într'o împestrătură, de care să ridă totă lumea, și astfel țera se fi de risul lumii, călcată, încălcată și umilită.

Cestiunea națională există, și de densa sunt legate existența și dănuirea regatului. Avem dér interesu să nu se desființeze Români de dincolo, și au interesu și cei de dincolo să nu se desființeze regatul. Astfel cestiunea regatului și a maghiarisării Românilor sunt strinsu legate. De aceea această cestiune a devenitu acută de amândou laturile Carpaților. Și decă lucrurile stau astfel, cum póte guvernul să făptuescă astfel de fapte, cari sunt în contra simțământului țerii, pentru ca să iasă dintro încercătură, pe care el și-a creat-o din nepriceperea sa proprie. Acastă cestiune nu este o încercătură diplomatică ea este o cestiune mare, profundă, pe care înzadar vă încercați să o negați, căci este mai tare, decât d-vóstră și decât noi toți.

D-lu Al. Lahovari a esclamat, totu anul trecut: „Noi, fii pioși ai acestei țeri”, și dicea aceste cuvinte cu mândria unui băștinaș dela Negru-Vodă și dela Dragoș-Vodă! Ér pe Ioan Brătianu, care a venit, firesc, de ieri în România, ilu arată d-sa, neașul Român, ca pe unu om, „care n'a scitutu să păstreze măsura adevărată”. D-sa este unu bărbat calmu și moderat, care planază de-asupra României, după receta domnului Maioreșcu, fără simțire, fără pricepere, fără tactul situațiunii. Avea dreptate să spună d-lu Lahovari acestea, căci domni-sa este creatorul regatului și Ioan Brătianu unu zero.

Dér, decă există cestiunea națională, ce trebuie noi să facem? Diplomația? Adecă să o evitam, să ne ascundem, ca

să nu o vedem, să căutăm, cum se dice, să fugim de densa prin tangentă? Nu! Cred că este de datoria noastră, să nu o evitam, să ne uităm drept în fața ei, și să ajutăm, ca ea să nu se resolve în contra Românilor.

Dér ași dori să mi-se arate cum amu putu evita cestiunea națională?

Maghiarii negă Românilor toate drepturile cetățenesci și totă existența lor, ca națiune. Maghiarii persecută pe Români în școlă și în biserică. Maghiarii închid Românilor toate căile de traiu. Maghiarii persecută pe Români în interesele lor particulare prin administrația și justiția. Maghiarii dărimă casele Românilor, cum au dărimat casa D-rului Rațiu. Cei, cari au dărimat casa au fost lăudați, póte și plătiți. Maghiarii asviră pe Români în temniță pentru nimicuri. Ați auditu de procesul ridicol contra unor d-șore, cari au purtat panglicile tricolore cu colorile Transilvaniei, și contra cărora s'a cerutu întemnițarea până la 6 luni. Dér procesul Memorandului începutu „á froid”, cum dice Francescul, după doi ani, și judecatu numai de jurații maghiari! Dér aruncarea atătoru Români în temniță, cu toate că după Memorandul Români au fost liniștiți și n'au întreprinsu nici unu act de distrugătoru regatului Ungariei, nici unu act dăunătoru monarhiei austro-ungare! Maghiarii au făcutu legi speciale de desnaționalizare și de maghiarisare, pe cari le aplică cu o strășnicie sêlbatică. Maghiarii punu pe Români afară din lege.

Etă faptele! Etă status causae. Și d-lu ministru pretinde, în cameră, că eu am inventat cestiunea națională. Nu este acesta a nu avu o idee, de ceea ce se petrece în lume? Esista cestiunea demult, dér acum ea a devenitu acută, din cauza legilor de desnaționalizare și din cauza furiei cu care ele sunt aplicate. Maghiarii se asviră asupra Românilor, ca să-i desființeze. A mersu guvernul ungurescu până acolo, de a ridicat D-rului Rațiu dreptul său de advocat, cu toate că nu a făcutu nici unu faptu criminalu, și că e numai unu condamnatu politicu, precum a fost și Kosuth altă-dată. Presentarea Memorandului la Impăratul-Rege este crimă. Nu este acesta o nedreptate strigătoare la cer, a lua unu om, părinte de familiă, pânea sa și a copiiloru săi?

Au învățat Maghiarii și arta de a induce în eróre lumea, prin înscodirea unor termeni, cari bată la ochi și representă situațiune reprobate de lumea întregă. De aci vorba de irredentism. De aci terminul acesta întrebunțat de toți scribii guvernului nostru. Și apoi eşim, ca să acoperim toate cu trimbița lui Gambeta, trimbițată și ea în semi glas, ca să nu lipsescă din cacofonia lauda țiarelor maghiare.

În privința această, a cetitii ieri d-lu Urechă unu frumosu buchetu de laude. Eu nu vă potu felicita pentru densele. Aceste laude ne spun: Noi să tăcem, noi să mâncăm trafe și să bem șampanie cu redactorii dela „Magyar Hirlap”, noi să atragem pe studenți în cursă, noi să înabușim manifestații prin stingere de fanare și băți în întunereculu nopții, noi să ducem pe studenți în săbiile agențiilor poliției, ca să învețe și studenții minte, cum au fost învățați țeranii minte, ca astfel să audă cei din Budapesta, cum guvernul se pórtă bine și corect.

Dér nu numai atât. Totu guvernul răspundesce scirea, că cei, cari apăr cestiunea națională, cei cari vedu într'insa unu mare pericolu pentru țera și existența ei, sunt nisce turburători ai ordinii publice în Europa. Plătiți bine cu banii țerii pe scribii, cari trimit asemenea sciri în afară. Maghiarii procedéză cu totul altfel. Rectorul universității din Budapesta a intritu mai deună pe studenți pentru a-i îndemna să lucreze și ei pentru cestiunea maghiarisării, scriind prin țiare și ținendu conferențe. Așa face guvernul nostru? Cu ce să laudă el? Elu dice: întrunirile să fi libere, Liga să mergă înainte; ce voiți mai mult? De ce vă jeliți? Dér adevărul e, că guvernul nu doresce alt ceva mai cu doru, decât să se surpe Liga din temelie, decât să se sfirșescă odată cu intrunirile publice, ca să póta dormi în liniște și în pace; și când, din timp în timp, dá vântu Ligei seu intrunirilor publice, o face numai și numai pentru a le compromite pe amândou, și cu densele cestiunea națională. Ca să se audă vocea guvernului cât de subțire, însă drept și românescu, acesta nu se póte.

Ast-fel stând lucrurile, suntem în drept să vă întrebăm pe d-vóstră: Ce aveți de gând să faceți în cestiunea națională, după-ce aveți astăzi pulsul țerii? De spus nu o spuneți, căci declamațiunile d-vóstră sunt fără mie și nu au nici o greutate.

Ce trebuie să faceți? Sunteți ministri,

consilierii ai regelui, servitorii ai țerii, și nu sciti, ce să faceți?

Să vă spun, care e datoria d-vóstră. În rândul întâi și în totu casul: „Să nu dați ajutoru Maghiarilor în tendențele și apucăturile lor de maghiarisare, să nu-lu dați nici deschis, nici închis, nici pe furis”.

Alu doilea, să ne gândim constant, cum să ajutorăm cauza Românilor din Ungaria. Și aci tocmai acei cetățeni, cari sunt bărbați politici, trebuie să se pună înainte, să ridice glasul, ca lumea întregă să vedă și să scie, de ce e vorba, și ca să se revolte simțământul publicu al țerii întregi și alu Europei în contra nedreptăților, violențelor și barbariilor, ce se fac în Ungaria.

Nu e vorba de a se atinge de interesele Austro-Ungariei, ci e vorba ca să nu desvirșescă Maghiarii o nedreptate, nu numai spre dauna lor și a imperiului austro-ungar, dér și spre dauna regatului nostru.

(Va urma.)

Sciri telegrafice.

Budapesta, 19 Februarie. Ministrul-președinte Banffy a adresat monarchului o călduroasă telegramă de condolență în numele guvernului, în care amintesce meritele archiducelui răposat pentru tron și monarchia, și cu deosebire pentru armată. Afară de această, Banffy a adresat o telegramă de condolență și archiducele Fridericu.

În ședința de azi a dietei, președinții voru exprima condolențe și voru propune a se trimite o adresă de condolență monarchului.

Ministrii voru merge la înmormântare la Viena.

Mentone, 19 Februarie. Maiestatea Sa a plecatu la Viena, unde sosește azi la 11 ore noptea. Moștenitoru universalu al archiducelui Albrecht va fi, probabil, archiducele Fridericu.

Necrologu.

Subsemnații cu adăncă durere facem cunoscută încetarea din viață a iubitului nostru frate

Constantin Flusturanu,

decedat, după grele și îndelungate suferințe, în ziua de 5 (17) Februarie, 11 ore sera, în etate de 54 ani.

Rămășițele pămâtesci se voru ridica Marți în 7 (19) Februarie a. c. la orele 3^{1/2} p. m. din casele părintesci, strada Hirscher Nr. 6, și se voru pune spre eternă odihnă în cimiterul român gr. or. din Gróveri.

Fie-i țerina ușoră și memoria binecuvântată!

Brașov, 6 (18) Februarie 1895.

Nicolae Flusturanu, Anastasia ved. Radovici, ca frate. ca soră.

Literatură.

Editura Ignatz Hertz din Bucuresci anunță, că în 25 Februarie c. va scoate unu volum de Versuri de Dem. Moldovanu cu numéroase și alese ilustrațiuni. Volumul va sta 3 lei.

A apărut: „Detorințe și drepturi. Constituțiunea civilă și bisericescă. Manualu pentru școle poporane de Dr. George Popa. Edițiunea II^a. Arad, 1895. Prețulu 20 cr.

DIVERSE.

Miscarea populației în Bucuresci. În timpul dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvre 1894, s'au întemplat în capitala României 29,860 nasceri și 25,025 decese; astfel populațiunea s'a înmulțit cu 4834 suflete. Dintre nasceri cadu pe sexul bărbătescu 15,308, ér pe cel femeiescu 14,554; dintre decese cadu 13,902 pe sexul bărbătescu, ér 11,124 pe cel femeiescu. După confesiuni noii nascuți sunt 20,311 ortodoxi, 7245 israeliți, 1485 catolici și 819 de diferite confesiuni.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactoru responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Februarie 1895.

Renta ang. de aur 4%	124.50
Renta de corone ung. 4%	99.60
mpr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	127.75
mpr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	104.20
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	125.25
Bonuri rurale ungare	98.30
Bonuri rurale croate-slavone	98.25
Imprum. ung. cu premii	163.25
Losuri pentru reg. Tisei si Segedin.	154.—
Renta de hartie austr.	102.10
Renta de argint austr.	102.05
Renta de aur austr.	125.40
Losuri din 1860	160.—
Actii de ale Banței ung. de credit.	501.52
Actii de ale Banței austro-ungarā	1100.—
Actii de ale Banței austr. de credit.	414.25
Napoleonadori	9.83 1/2
Marci imp. ger.	60.50
London (lire sterlinge).	124.10
Rente de corone austr.	101.85

Cursul pieței Brașov.

Din 19 Februarie 1895.

Banconote rom. Cump.	9.75	Vend.	9.78
Argint român. Cump.	9.70	Vend.	—
Napoleon-d'or Cump.	9.77	Vend.	—
Galbeni Cump.	5.85	Vend.	5.90
Ruble rusești Cump.	132.—	Vend.	—
Marci germane Cump.	60.20	Vend.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.75	Vend.	101.75
Lire turcești Cump.	11.15	Vend.	—

Nr. 14457—1894.

PUBLICAȚIUNE.

Spre scopul asigurării lucrărilor curățirii stradelor și canalelor în orașul Brașov și suburbii, pe durata din 1 Iulie 1895, până în 30 Iunie 1900, se va ține Joi în 7 Martie a. c. o pertractare scripturistice de oferte.

Se invită deci oferentii, de a-și așterne cel mult până în 7 Martie a. c. 12 ore la prânz primariului, sau locțiitorului său, ofertele scripturistice, sigilate, provădute cu timbru de 50 cr. și cu un vadiu de 10% din suma anuală oferată, observându-se, că după 12 ore a amintite zile nu se mai primesc nici ună ofertă.

Ofertele se pot oferi asupra tuturor lucrărilor de curățire în întregul oraș, sau asupra singuraticelor părți ale orașului, și anume: Cetate, Scheiu, Brașovul vechiu, Blumena.

Pe cuvanta ofertului este a se arăta, că asupra cărora lucrări se estinde ofertul; în ofertă are de a se aminti în cifre și litere suma anuală de rebonificare.

Ofertele au se porțe subscrierea oferentului, pe lângă declarațiunea, că oferentului îi sunt cunoscute condițiunile de oferte și cele contractuale, și că se supună lor necondiționat.

Condițiunile de oferte și cele contractuale se află, până la ziua pertractării de oferte, în odaia de expediție a acestui magistrat, spre examinare din partea fie-căruia Deschiderea ofertelor așternute se va face în 7 Martie a. c. la 4 ore p. m. în odaia ședințelor magistratiale (Strada Porții).

Brașov, în 13 Febr. 1895.

629,1—2 Magistratul orașenesc.

Numere singuraticice din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu și în tutungeria I. Gross.

Nr. pen. 456—1895.

PUBLICAȚIUNE.

La un câine impușcat în 6 a unei curente, care a mușcat persoane și câni, s'a constatat, pe temeiul obducțiunei polițiane veterinare, făcută în 9 a unei curente, turbarea.

In sensul §-lui 68 al art. de lege VII din 1888 se dispune pe teritoriul orașenesc, cu ziua de ađi începând, o contumație de câni de 40 de zile, observându-se tot-de-odată, cumcă câni proveđuți in sensul § lui 6 al statutului comitatensu pentru câni cu botniță, au de a se conduce în decursul timpului de contumație pe strade și locuri publice pe lângă prevederea cu botniță și de fringhie, pe când câni meniți pentru pădirea casei, au de a se ținea legați.

Nemenținerea acestei publicațiunii, se consideră ca transgresiune. Contrafăptuitorii se pedepsesc conform §-lui 154 punct. i) al art. de lege VII din 1888, cu o pedepsă până la 100 fl., pe când câni liber umblători, in sensul §-lui 188 a ordinațiunei pentru executarea amintitei legi, se vor prinde și se vor uici de de călăul orașenesc.

Brașov, 10 Februarie. 1895.

6293,—5.

Căpitanatul orașenesc.

Sé se observe marca

Schutzmarke

Maria-Zeller

Picăturile de stomach

Maria-Zeller

carî au efectul escelent în contra tuturor bôlelor de stomach, sunt un medicament neapărat de lipsă pentru ori-ce casă, la lipsă de apetit, slăbiciunea stomachului, respirația cu mirosu greu, vânturi, răgăeală, colică, cataru de stomach, flegmă galbinare, grêtă și vomare, constipația, și la durere de cap, încărcarea stomachului cu mâncări și beuturi, limbrici, suferințe de splină, ficat și hemoroide ca mijlocu aprobat și sigur de vindecare.

La bôlele indicate s'a constatat picăturile Mariazeller ca cel mult bun leac, care confirmă sute de testimonii. Prețul unei sticle cu prescrierea de întrebuințare **40 cr.** Sticla îndoită de mare **70 cr.** Expediția centrală prin farmacistul CARL BRADY, Kremzier (Moravia).

Picături veritabile sunt numai acelea, pe a cărora emalage este lipită o fâșiă verde cu cuvintele: „Bezeuge die Echtheit” cu subscrierea mea.

Picăturile Mariazeller veritabile se află: Brașov: farmaciile Iul. Hornung, F. Jekelius W-we, Franz Kellmen, Ed. Kugler la Hygiea, Vict. Roth, H. G. Obert. Hosszufalu: farmacia: Gustav Jekelius. Csernătfalu: farmacia Josef Drotleff.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrise, administrațiunii. In cazul publicării unui ananțiu mai mult de odată se face scădemânt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.”

Concurs.

Cu concesiunea Ven. Consistori archidiececanu Nr. 8494—1893 și a Diregătoriei de clădire se publică concurs.

Comuna română gr. or. din Cetatea Brașovului intenționează se edifice pe teritoriul său, situat în Tergul-Grăului Nr. 5, următoarele clădiri nouă, și adică:

- 1) O biserică cu prețulu fixat în devisă . . fl. 17,261.60 cr
- 2) O casă parochială cu 2 etage ” ” . . . . . 31,532.52 ”
- 3) O casă cu un etagiu în curte ” ” . . . . . 4930.62 ”

Suma totală . . . . . 53.724 74 ”

Aceste lucrări se dau pe cale de oferte în scris. Ofertele în scris sigilate, proveđute cu timbru de 50 cr. și cu 5% din suma pentru care se face oferta, sunt de a se preda, până la 28 Februarie la 12 din zi a. c., în mâni Domnului Protopop și președinte alu comitetului parochialu Barth. Baiulescu. Ofertele pot se face pentru toate lucrările, seu și pentru grupe singuraticice, deosebite, seu pentru lucrări anumite. Sumele cu cari oferentii sunt mai ieftini, decât sumele stipulate in devisa, sunt a-se indica în procente și se fiă induse în oferte atât cu cifre, cât și cu litere acurat și precis. Ofertele trebuiesc se aibă iscălitura proprie a oferentului. Ofertele au se mai conțină și declarațiunea oferentului, că cunosee condițiunile generale și cele speciale de zidit și se supune lor necondiționat.

Condițiunile detaliate, precum și planurile și devisele, se pot vedé până în ziua, când espiră terminulu de ofertă, în cancelaria comunei parochiale române gr. or. din cetatea Brașovului, în Tergul-Grăului Nr. 5, etagiulu al II-lea, în totă ziua în orele dela 11—1 din zi și dela 3—5 după amădi.

Brașov, 20 Ianuarie (1 Februarie) 1895.

Comitetulu parochialu român gr. or. din Cetatea Brașovului:

Bart. Baiulescu,
președinte.

615,3—3

Lazar Nastasi,
notar.

ABONAMENTE

LA
„GAZETA TRANSILVANIEI”

Prețulu abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domni, cari se vor abona din nou, se binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane: 8 ore dimineața.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 ore 25 minute sera.
Tr. exp. Român: 5 ore 07 m. dimineața.

2. Dela Bucuresci la Brașov:

Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul mixt: 7 ore 1 minute sera.
Trenul accel.: 10 ore 37 minute sera.
Tr. expr. Român: 10 ore 19 m. sera.

3. Dela Zărnesci la Brașov.

Trenul mixt: 7 ore 36 min. dimineața.
Trenul mixt: 1 ora 44 min. după am.
Trenul mixt: 0 ore 00 min. sera.

4. Dela Brașov la Ch.-Ușorheiu.

Trenul de persoane: 3 ore 10 după am.
Trenul mixt: 8 ore 50 minute dimin.
Trenul mixt: 4 ore 50 min. dimin.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineața.
Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenul de persoane: 7 ore 43 min. sera.
Tr. expr. Român: 10 ore 26 min. sera.

2. Dela Brașov la Bucuresci:

Trenul accel.: 4 ore 59 minute dimin.
Trenul mixt: 11 ore înainte de amădi.
Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.
Tr. expr. Român: 5 ore 14 m. dimin.

3. Dela Brașov la Zărnesci:

Trenul mixt: 8 ore 35 min. dimineața.
" " 4 " 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 ore 00 min. sera.

4. Dela Ch.-Ușorheiu la Brașov.

Trenul mixt: 8 ore 19 min. dimin.
Trenul de persoane: 1 ora 51 m. d. am.
Trenul mixt: 7 ore 20 min. sera.